

„Purina Europe“ vandenynų atkūrimo programos gairės (2023–2030 m.)

2026-08-19

1. Kontekstas

„Purina Europe“ pripažįsta, kad jūrų ekosistemos patiria vis didesnį žmonių veiklos bei aplinkos pokyčių spaudimą, o tai skatina biologinės įvairovės nykimą ir mažina ekosistemų atsparumą.

Taikydama platesnę tvarumo strategiją, bendrovė remia vandenynų atkūrimo iniciatyvas, kuriomis siekiama ilginiui padėti atkurti pakrančių buveines žaliavų gavybos regione.

Dedant šias pastangas didžiausias dėmesys skiriamas bendradarbiavimui su specializuotais partneriais, mokslininkais ir kitomis organizacijomis: kartu išbandomi, kuriami bei plečiami atkūrimo metodai ir geriau įvertinami jų rezultatai.

2. Siekis (2030 m.)

Programos tikslas – iki 2030 m. atkurti 1 500 hektarų jūrų buveinių Europoje.

Vykdydami šią programą bendradarbiaujame su jūrų ekspertų organizacijomis, kad padėtume atkurti tokias buveines kaip jūržolių pievos, austrių rifai bei laminarijos (vietinių jūros dumblių rūšių grupė), kurios suteikia svarbią gyvenamąją aplinką jūrų gyvūnijai, pavyzdžiui, žuvims. Tai padės atkurti gyvybiškai svarbias jūrų ekosistemas.

Padedant atkurti tokias buveines kaip jūržolių pievos, austrių rifai, laminarijų sąžalynai ir druskingos žemapelkės, tikimasi sustiprinti jūrų ekosistemas, palaikyti žuvų populiacijų atsparumą bei užtikrinti kitą naudą aplinkai: biologinės įvairovės puoselėjimą, maisto medžiagų valdymą, pakrančių apsaugą, vandens kokybės gerinimą bei anglies pėdsako mažinimą. Šie rezultatai priklausys nuo buveinės tipo, vietovės bei taikomo atkūrimo metodo ir bus vertinami vykdant programos stebėsenos, ataskaitų teikimo ir patikros darbus.

Žuvis yra „Purina“ tiekimo grandinės dalis, nes gamyboje naudojami žuvų perdirbimo produktai, kad niekas nebūtų išmesta veltui. Tai itin maistingos žuvų dalys, kurios nenaudojamos žmonių maistui, tačiau yra vertinga gyvūnų ėdalo sudedamoji dalis.

3. Pagrindiniai sėkmės veiksniai

1. Pagalba atkuriant ekosistemas

Daugiausia dėmesio skiriama gamta paremtiems sprendimams, pavyzdžiui, jūržolių pievoms, austrių rifams, laminarijų sąžalynams ir druskingoms žemapelkėms. Veikla vykdoma pasirinktuose regionuose, įskaitant Norvegiją, Nyderlandus, Jungtinę Karalystę, Prancūziją ir Portugaliją. Čia vykdomi atkūrimo darbai padeda palaikyti žuvų populiacijų bei kitų rūšių buveines, susijusias su platesnėmis jūrų ekosistemomis, iš kurių gali būti gaunami mūsų gyvūnų ėdalui naudojami žuvų šalutiniai produktai.

2. Mokslinio pagrindo ir stebėsenos, ataskaitų teikimo bei patikros (MRV) struktūros kūrimas

Matavimas ir stebėseną: Investicijos į projektus ir atkurtas plotas (hektarais) stebimi mūsų ESG projektų portfelio valdymo sistemoje. Užtikrindami, kad finansų srautai ir nefinansiniai rezultatai būtų stebimi kartu, galime valdyti savo metinių tikslų nustatymo bei biudžeto formavimo ciklus ir optimizuoti investicijas priimdami pagrįstus sprendimus.

Taip pat kartu su partneriais kuriame stebėsenos, ataskaitų teikimo ir patikros (MRV) metodus, kad galėtume patikimai ir objektyviai teikti ataskaitas apie rezultatus. Šie metodai paremti esamomis metodikomis bei naudos skaičiavimo modeliais, apimančiais biologinę įvairovę, konkrečias žuvų rūšis, anglies sekvestraciją jūrose ir maisto medžiagų valdymą. Atsižvelgiant į šios veiklos pobūdį bei ilgalaikę perspektyvą, 2028 m. duomenis patvirtins atitinkamą ekspertinę patirtį turinti trečioji šalis.

Pagrindiniai veiklos rodikliai (KPI):

Apimtis ir būklė:

- Atkurti hektarai (aktyvusis ir pasyvusis atkūrimas)
- Vietovės būklė / rūšių tankumas

Biologinė įvairovė:

- Biologinės įvairovės turtingumo ir gausumo didėjimas
- Konkretūs poveikio žuvų rūšims rodikliai

3. Plačiai taikomų modelių kūrimas

Siekiant ilgalaikio poveikio, atkūrimo metodai turi būti lengvai plečiami. Programa remia pamatinius elementus, būtinus veiklos mastui didinti, įskaitant žinių kaupimą bei dalijimąsi jomis ir infrastruktūros plėtrą. Šiuo metu vykdomė kelis bandomuosius projektus. Pirmenybė teikiama veiksmingiems ir mažesnių sąnaudų reikalaujantiems metodams, derinant aktyvųjų bei pasyvųjų atkūrimą: dėmesys skiriamas ne tik naujų buveinių kūrimui, bet ir išorinių veiksnių šalinimui, siekiant sustabdyti esamų jūrų ekosistemų būklės prastėjimą ir ją pagerinti. Taikomas diversifikuotas požiūris – išbandomos įvairios rūšys, vietovės ir metodikos. Atsižvelgiant į ilginiui gautus rezultatus, ištekliai gali būti nukreipiami patiems veiksmingiausiems metodams.

4. Vertės kūrimas ir paskatos

Programa kiekvieną atkūrimo veiklą susieja su aiškiai nustatyta numatomos naudos aplinkai visuma. Pavyzdžiui, tikimasi, kad jūržolių atkūrimas padės palaikyti biologinę įvairovę – suteiks maisto, prieglobstį bei vietos augti jūrų gyvūnijos jaunikliams, taip pat padės mažinti anglies pėdsaką. Tikimasi, kad austrių rifų atkūrimas padidins buveinių kompleksiskumą ir pagerins vandens kokybę, nes austrės filtruoja vandenį ir padeda tvarkyti perteklines maisto medžiagas, pavyzdžiui, azotą. Laminarijų atkūrimas gali suteikti maisto, nerštaviečių ir prieglobstį jūrų organizmams, taip pat prisidėti prie anglies dioksido saugojimo.

5. Partnerystės plėtra ir palankios aplinkos kūrimas

Įgyvendinant programą bendradarbiaujama su įvairiomis specializuotomis organizacijomis, prisidedančiomis prie vandenynų atkūrimo skirtingų aspektų.

Atkūrimo partneriai:

Išvardytos organizacijos tiesiogiai įgyvendina atkūrimo darbus vietoje: „Oyster Heaven“ (austrių rifų atkūrimas), „Sea Ranger Service“ (jūržolių atkūrimas ir apsauga), „SeaForester“ (laminarijų atkūrimas) ir „Urchinomics“ (jūrų ežių pertekliaus mažinimas, padedant atkurti laminarijų sąžalynus).

Žinių ir konsultavimo tinklas:

Programą palaiko specializuotos biologinės įvairovės ir interesų atstovavimo konsultacijų bendrovės „Article13“, „Bright Tide“ ir „Bellona“. Kiekvienas partneris bendradarbiauja su platesniu akademinių įstaigų bei ekspertinių įmonių tinklu, prisidedančiu prie atskirų projektų mokslinėmis žiniomis, tyrimais ir techninėmis gairėmis (pvz., Groningeno universitetu, Plimuto universitetu, „IPLeiria“ Portugalijoje, „Diatom“ ir „Exo Environmental“).

Taip pat dalijamės žiniomis ir mokomės iš jūrų atkūrimo ekspertų, dirbančių tokiose nevyriausybinėse organizacijose kaip WWF, TNC, CI ir „Blue Marine Foundation“. Mūsų iniciatyvą taip pat oficialiai palaiko UNESCO Vandenyne dešimtmečio iniciatyva pagal programą „Marine Life 2030“, leidžianti užmegzti ryšius su pasaulinio lygio ekspertais.

Politikos ir interesų atstovavimo veiksmai:

Siekdami pripažinti patvirtintą naudą ir teikti apie ją ataskaitas, kartu su atkūrimo partneriais bei atitinkamomis valstybės institucijomis kuriame naudos priskyrimo teisinius mechanizmus. Taip pat aktyviai skatiname pasaulinių ESG apskaitos standartų pokyčius, kad į juos būtų įtraukta su jūrų ekosistemomis susijusi veikla (pvz., bendradarbiaujant su SBTi, „GHG Protocol“ ir SBTN). Šie veiksmai yra esminiai kuriant palankią aplinką, skatinančią didesnes investicijas į jūrų atkūrimą.

6. Ištekliai

„Purina Europe“ sutelkia didelius žmogiškuosius, techninius ir finansinius išteklius, kad užtikrintų šį perėjimą dideliu mastu. Ištekliai peržiūrimi kasmet, vykdamas verslo planavimo ciklą. Programos veikloms vadovauja ir reikiamas sąlygas sudaro vidiniai konkrečių sričių ekspertai – taip užtikrinama atskaitomybė bei gairių įgyvendinimo priežiūra, o papildomą kontrolę užtikrina tarpfunkcinė valdymo struktūra.

Finansinė parama:

Tvarumą integruojame į finansų planavimo bei investicinius sprendimus, užtikrindami, kad ištekliai būtų nukreipiami į iniciatyvas, kuriomis siekiama atkurti jūrų buveines ir stiprinti ilgalaikį verslo atsparumą.

Taikome rėmimo mechanizmus, pavyzdžiui, su konkrečiais rezultatais susietus mokėjimus.

Kartu ieškome novatoriškų finansavimo modelių, siekdami sukurti tinkamas paskatas ir paspartinti įgyvendinimą.

7. Etapais grindžiamas požiūris: rezultatų užtikrinimas ir rizikos valdymas

Pamatų kūrimas (2023–2025 m.):

Tikslas: patikrinti koncepcijas ir sukurti ekosistemą.

- Pirmasis etapas skirtas išbandymams ir mokymuisi. Vykdamas bandomuosius projektus su skirtingais partneriais, apimančius įvairias rūšis, vietas ir atkūrimo metodus, programa renka įrodymus, kas veikia, kokiose vietose ir kokiomis sąlygomis. Bendradarbiavimas ir dalijimasis žiniomis yra kertiniai šio etapo elementai, leidžiantys partneriams keistis patirtimi ir stiprinti techninius programos pamatus.

- Šiuo etapu taip pat sudaromos sąlygos ateityje išplėsti veiklos mastą – jo metu skatinamas technologijų ir metodų kūrimas, siekiant pagerinti rezultatus bei mažinti vienam hektarui tenkančias išlaidas. Lygiagrečiai kuriama pradinė rodiklių bazė, naudos skaičiavimo modeliai ir stebėsenos, ataskaitų teikimo bei patikros (MRV) metodai, siekiant kiek įmanoma suderinti programą su atitinkamomis išorinėmis metodikomis.

Masto didinimas ir rizikos mažinimas (2026–2027 m.):

Tikslas: pereiti nuo bandomųjų projektų prie plataus masto atkūrimo

- Įtvirtinti diversifikuotą požiūrį
 - Nustatyti ir išplėsti didžiausią poveikį darančius bei lengviausiai plečiamus sprendimus
 - Valdyti riziką atsižvelgiant į skirtingus projektus, rūšis ir vietas
 - Kitiškai įvertinti rezultatus ir prireikus perorientuoti investicijas
- Tikslinti naudos skaičiavimo modelius remiantis gautais duomenimis.
- Tęsti interesų atstovavimą dėl teisinių ir apskaitos sistemų, kad būtų pripažinta jūrų teikiama nauda, pavyzdžiui, anglies dioksido šalinimas.

Masto didinimas ir vertės kūrimas (2028–2030 m.):

Tikslas: paspartinti atkūrimą ir patvirtinti rezultatus

- Tęsti atkuriamų teritorijų plėtrą ir vykdyti jos stebėseną
- Patvirtinti pagrindinių veiklos rodiklių ir papildomos naudos rezultatus
- Parodyti, kaip atkurtos buveinės palaiko žuvų populiacijas bei kitas jūros gyvūnų rūšis, susijusias su žuvų šalutinių produktų gavyba, ir panaudoti šiuos įrodymus patikimo prekės ženklo įvaizdžiui stiprinti
- Įtraukimas į ESG ataskaitas

Kiekviename etape su kiekvienu partneriu suderiname metinius tarpinius veiklos tikslus. Šie tarpiniai tikslai skirsis ir priklausys nuo kelių veiksnių, pavyzdžiui, atkūrimo sprendimo brandumo, teisinio reglamentavimo ir finansinių išteklių.

8. Rizika ir jos valdymas

Plataus masto vandenynų atkūrimas kelia įvairių rizikų, įskaitant techninį neapibrėžtumą dėl skirtingų buveinių ir rūšių, aplinkos sąlygų kintamumą, besikeičiantį teisinį reglamentavimą bei patikimų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir patikros (MRV) sistemų poreikį.

Siekiant sušvelninti šiuos iššūkius, „Purina Europe“ vandenynų atkūrimo programoje taikomas etapinis požiūris, kuriame pirmenybė teikiama mokymuisi, diversifikavimui ir laipsniškam rizikos mažinimui – pradedama nuo bandomųjų projektų, skirtų metodams bei partneriams patikrinti, o vėliau palaipsniui plečiami veiksmingiausi ir mažiau rizikingi sprendimai. Šias pastangas papildo nuolatinis bendradarbiavimas su partneriais ekspertais, mokslininkais ir vietos suinteresuotosiomis šalimis, siekiant tobulinti metodus bei metodikas, patvirtinti rezultatus ir stiprinti duomenimis paremtą sprendimų priėmimą. Praktikoje tai reiškia ilgalaikio įsitraukimo išlaikymą net ir ten, kur rezultatai nėra visiškai aiškūs, sistemingą veiklos stebėseną bei įžvalgų, tarpinių tikslų ir lankstaus valdymo taikymą veiklos metodikai tikslinti.

Kartu kuriamos patikimos naudos apskaitos sistemos bei bendro finansavimo modeliai, padedantys sumažinti finansinę riziką ir palaikyti plečiamus, rezultatais paremtus atkūrimo modelius, kurie būtų veiksmingi aplinkosaugos atžvilgiu ir ekonomiškai perspektyvūs.

9. Skaidrumas

Šias gaires ir periodinę informaciją apie pažangą teikiame „Purina Europe“ skaitmeniniame kanale adresu www.purina.eu/our-impact, o prireikus jomis remsimės ir vartotojams skirtoje komunikacijoje.

